

L'ànima inicial

Al descrèdit que ja existia sobre la política, s'hi ha afegit ara l'amenaça d'una gran desorientació general. Si la política ja vivia un moment baix, el context actual ajuda decididament a accentuar-ne la distància amb el ciutadà. Això succeeix, entenguem-nos, quan encara suposen una relativa novetat els governs minoritaris, la pròpia debilitat dels programes i plantejaments, la dependència absoluta de les enquestes, les aliances que de vegades semblen conxorxes, la possibilitat de perdre les eleccions amb un parell de bombes, l'addicció al que diran els titulars dels diaris i el joc d'escacs o de pòquer que juguen eternament els nostres líders. Algunes d'aquestes anomalies podrien apaivagar-se, segur, si es pogués revifar el prestigi de la ideologia. El que de debò no està desprestigiats no és la política, sinó la ideologia. Les conviccions.

Hi va haver un temps, en aquest mateix país, on era molt important el gest de prendre partit. Hi jugaven conceptes com la consciència nacional, la lluita social, el patriotisme, la utopia, el pensament, la moral, fins i tot l'honor, la victòria i la derrota. Aleshores *idealista* no era una paraula despectiva com és avui, sinó que algú que es posava en política hi carregava necessàriament un bocí important d'ànima i de somni. No dic que avui això no succeeixi en absolut, però sí que dic que la gent no ho percep així. La desorientació política, que més aviat és una desorientació ideològica general, fa que la dedicació a aquesta professió sigui més vista com la penetració en un club d'interessos privats. Al capdavall, què és l'esquerra avui dia? Hi ha diferències substancials entre la política econòmica del PP i del PSOE? Es pot defensar el Quart Cinturó o la línia de Bescanó i ser d'esquerres? I si no, per què no? Es pot dependre del PSOE i ser catalanista? I també s'hi val, presentar-se a les eleccions dient "independència" i sortir-ne dient "federalisme"? Es pot estar a favor del matrimoni gai i no considerar-se progressista? Defensar la família tradicional és necessàriament retrògrad? És vàlid o és trampa, distingir entre nacionalisme i catalanisme? Sóc un reaccionari de dretes perquè vull escollir l'escola dels meus fills? La gent necessita més respostes a aquests interrogants, i una clarificació ideològica general hi faria molt de servei.

El pragmatisme i l'estratègia diària dels partits polítics han arribat, penso, a desorientar massa la ciutadania i a difuminar el paper de les conviccions. No es tracta tampoc de tornar al blanc o negre, a l'absència de matisos o de pactes, però sí que es fa necessari un mínim rigor ideològic. Fa temps que reivindico, per exemple, un escrupolós respecte pel diccionari. Reclamo que, quan un president (o qualsevol persona) es posi a la boca la paraula "nacionalisme" o "socialisme", faci el favor de parlar-ne amb tota la propietat del mot. Que fullegi i busqui definicions. Penso que la política ha de posseir uns mínims d'integritat, si vol tornar a agafar prestigi. Sense haver de caure necessàriament en l'essencialisme, cal repassar amb més rigor les pròpies essències. Les arrels ideològiques. L'ànima inicial. Estic segur que si tots nosaltres, polítics i no

polítics, féssim aquest exercici i aquesta recerca crítica, retornaria l'interès perdut pels problemes col·lectius. Ah, i potser de pas aprendríem vocabulari.

Autor: Jordi Cabré

Data: 05 de juliol de 2005